

ضوابط احداث باغات مادری

بخش سلامت

- ۱- دریافت گواهی سلامت خاک از طریق سازمان حفظ نباتات استان و موسسه تحقیقات آفات و بیماری های استان (عاری بودن خاک از نماتدهای مضر و قارچهای مضر خاکزی بویژه ورتیسیلیوم) ضروری است.
- ۲- در آغاز کلیه درختان مادری باید دارای گواهی سلامت باشند و سپس تست سلامت هر ساله دو بار (بار دوم قبل از برداشت) بر اساس ضوابط سازمان حفظ نباتات انجام گیرد.
- ۳- ارقام در زمان احداث باغ مادری در بلوکهای مربوطه جدا گانه کشت می شوند و فاصله بلوکهای هر رقم از یکدیگر با توجه به گونه و نوع گیاه متفاوت خواهد بود (برای مثال فاصله بین بلوکهای ارقام مختلف در یک باغ مادری زیتون نباید کمتر از ۱۰ متر باشد)
- ۴- شاخه درختان نباید با آب آبیاری و خاک تماس حاصل نمایند .
- ۵- باغ مادری باید در مکانی احداث شود که حداقل از ۳-۵ سال قبل هیچ گیاهی از همان گونه (اهلی یا وحشی) در آنجا وجود نداشته باشد و نیز عاری از بقایای اندامهای گیاهی آن محصول باشد (برای مثال ۵ سال برای لیمو و ۳ سال برای ارقام دیگر لازم است). عرصه باید یک سال قبل از احداث باغ مادری آیش بماند و شخم تابستانه عمود بر هم در آن ضروری است.
- ۶- باید وسایل برش همچون قیچی، چاقو وغیره بمنظور جلوگیری از انتقال بیماری از طریق اندامهای رویشی پس از استفاده برای هر درخت مجدداً ضد عفونی گردد.
- ۷- مبارزه با آفات و بیماریهای معمول باید مرتب و با جدیت انجام شود تا از شیوع آفات و بیماریها جلوگیری گردد.
- ۸- اگر بهر دلیلی آفت یا بیماری قرنطینه ای در باغ مادری مشاهده شود، ضروری است باغ

سالم سازی شده یا کلا حذف گردد.

- ۹- هر باغ مادری باید دارای یک محل ضد عفونی باشد که در آن کلیه اندامهای رویشی مثل قلمه، پیوندک، پاجوش و کف کفش افراد و نیز کلیه ماشین آلات قبل از ورود به باغ (تراکتور، پشت بند های تراکتور) ضد عفونی شوند (محل ضد عفونی بر اساس ضوابط تعیین شده سازمان حفظ نباتات تأسیس میگردد)
- ۱۰- در مسیر ورود به باغ مادری (قبل از محل ضد عفونی) محلی برای شستشوی گل و لای و مواد زاید (چرخها و ماشین آلات) احداث میگردد.

- ۱۱- نام استانهای آلوده به آفات و بیماریهای قرنطینه ای و غیر قرنطینه ای تحت کنترل و فواصل ایمنی باغات مادری محصولات مختلف باغی از باغات دیگر (در همان گونه یا گونه های دیگر) از طریق کمیته ای با مشارکت سازمان حفظ نباتات و موسسه تحقیقات گیاه پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد.

بخش اصالت

- ۱۲- باید ثبت رقم یا ارقامی که برای تکثیر غیر جنسی در هسته های اولیه کاشته می شوند، قبلا مورد تایید موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال قرار گیرند.
- ۱۳- درختان باغ مادری باید از نمونه های حاصل از هسته های اولیه موجود در اسکرین هاوس بدست آمده و کسب تایید سلامت نمونه ها ضروری می باشد
- ۱۴- تهیه اندامهای رویشی باید از باغات مادری معتبر تحت نظارت موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال انجام گیرد .
- ۱۵- درختان مادری باید دارای گواهی اصالت ژنتیکی، معتبر باشند
- ۱۶- درختان مادری باید از ارقام تجاری و بازار پسند مورد تایید معاونت باغبانی باشند

۱۷ - درختان باغ مادری باید بر روی پایه های سالم، با اصالت ژنتیکی مشخص و سازگار با رقم مورد نظر و حتی المقدور مقاوم به آفات و بیماریهای مهم باشند.

بخش عمومی

۱۸ آب مصرفی باید از آب چاه بوده (بطور کلی از آب سطحی تغذیه نشود) و روش آبیاری به صورت تحت فشار باشد.

۱۹ - درآزمون آب ارائه تفسیر و تایید آزمایش (از طریق بخش تحقیقات خاک و آب استان) برای گونه های مورد نظر ضروری میباشد.

۲۰ - باغ مادری نباید به منظور تولید محصول (سر درختی) نگهداری شود.

۲۱ همه گیاهان مادری باید دارای یک پلاک دائم حاوی اطلاعات کاملی شامل نام رقم ، تاریخ کاشت، نام تولیدکننده ، نام محل، نوع گرده افشان مناسب و...باشد .

۲۲ فاصله درختان در باغ مادری باید به اندازه ای باشد که تاج و ریشه درختان به هم نرسند و رفت و آمد بین آنها راحت صورت گیرد.

۲۳ درختان مادری تولیدکننده اندامهای رویشی و یا تولید بذر (به منظور تهیه پایه) باید در بلوکهای جداگانه کاشته شوند .

۲۴ -باید موقعیت باغ مادری از لحاظ شرایط اقلیمی ، خاک و شرایط جغرافیائی برای گونه های مورد نظر مناسب باشد .

۲۵ -درآزمون خاک، ارائه تفسیر و تایید آزمایش یا توصیه های لازم(از طریق بخش

تحقیقات خاک و آب استان) برای گونه های مورد نظر ضروری است.

۲۶ ارقام پیوندی باید بر روی پایه مناسب و سازگار پیوند شوند. ارتفاع محل پیوند با توجه به

نوع گیاه متفاوت است ولی نباید کمتر از ۱۵ سانتی متر از سطح خاک باشد.

۲۷ درختان یک باغ مادری باید حتی المقدور همسن باشند و از واکاری در سالهای بهره برداری کاملاً خودداری گردد

۲۸ حذف علفهای هرز(هر چه به غیر از گونه های مورد نظر) داخل باغ مادری ضروری است. لذا باید به طور جدی با علفهای هرز به روشهای فیزیکی و شیمیایی مبارزه شود.

۲۹ باید جایگاه ضد عفونی ابزار و ادوات باغبانی در محل ورودی باغ مادری قرار گیرد و در این محل باید امکانات ضد عفونی و بسته بندی شاخه های تولیدی باغ مادری تعبیه شود.

۳۰ باغ مادری باید محصور باشد (به غیر از درب ورودی امکان ورود اشخاص متفرقه و حیوانات به باغ وجود نداشته باشد).

۳۱ باغ مادری تولید کننده یک رقم دگر گشن باید رقم گرده ده مناسب هر رقم را به میزان کافی تولید و در اختیار خریداران قرار دهد.

۳۲ عرضه مواد گیاهی در باغات مادری (که دارای کد مجوز تولید بوده) به صورت بسته های مناسب و درجعه یا کارتنهایی با بارکد موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال، و دارای ویژگیهای تولید (شامل: جنس، گونه و رقم - پایه یا پیوندک، گرده افشان - مشخصات فروشنده از قبیل نام، فامیل، استان، شهر - زمان تولید - ویژگیهای نگهداری و عمر ماندگاری محموله در شرایط مطلوب) مجاز می باشد.

۳۳ هر باغ مادری باید دارای فاکتور انحصاری با آرم ویژه بوده و در مرحله توزیع تصویر گواهی سلامت و اصالت معتبرنهال های خود را به خریدار تحویل دهد.

۳۴ - باغ مادری می تواند بذر و یا قلمه برای تهیه پایه که دارای ویژگیهای خاص می باشد تولید نماید

- ۳۵ هر باغ مادری باید دارای یک مدیر فنی با درجه حداقل لیسانس کشاورزی با سه سال تجربه مفید در زمینه باغ داری و یا در رشته باغبانی باشد.
- ۳۶ مدت اعتبار مجوز جهت احداث باغ مادری یا بهره برداری از آن یکسال، خواهد بود (تمدید مجوز بعد از بررسی های میدانی و آزمایشگاهی انجام خواهد گرفت).
- ۳۷ سطح باغ مادری باید حداقل یک هکتار باشد .
- ۳۸ مالکیت باغ مادری می باید قطعی بوده و در صورت استیجاری بودن، مدت اجاره باید حداقل ۴۰ سال باشد .
- ۳۹ در احداث باغ مادری باید از یک نوع گونه یا فقط از گونه های یک جنس استفاده شود
- ۴۰ برداشت و توزیع هر نوع اندام گیاهی (بذر، قلمه، پیوندک، و غیره) باید بر اساس ضوابط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال انجام شود .
- ۴۱ کنترل و نظارت دائم از طریق موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال در تمام مراحل احداث و نگهداری انجام می شود .
- ۴۲ جهت انهدام یا تعطیلی باغ مادری باید ۵ سال قبل از این اقدام مراتب به اطلاع موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال برسد.
- این ضوابط برای مدت دو سال معتبر است (از آذر ماه سال ۸۶ تا آذر ۸۸) و پس از آن امکان تجدید نظر آن می باشد.